

ASIAKASMAKSULAIN MUUTOS 1.7.2021

Kunnanhallitus 25.08.2021 § 224

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin (734/1992, jäljempänä asiakasmaksulaki) on tehty muutoksia. Lakimuutoksessa on kyseessä asiakasmaksulainsäädännön osittaisuudistus. Asiakasmaksulain muutokset tulevat voimaan 1.7.2021 alkaen. Maksukatton osalta muutokset tulevat voimaan 1.1.2022, sillä maksukatton kertyminen on sidottu kalenterivuoteen.

Tehdyillä muutoksilla halutaan edistää terveyden tasa-arvoa ja hoidon saatavuutta. Asiakasmaksulain muutoksilla laajennetaan terveystalouden maksuttomuutta sekä kohtuullistetaan maksuja. Maksukattoon lasketaan jatkossa mukaan aiempaa enemmän palveluja, kuten suun terveydenhuollon käynti- ja toimenpidemaksut sekä tilapäisen kotisairaanhoidon maksut.

Laki sisältää jatkossa myös pitkäaikaisten sosiaalihuoltolain nojalla järjestettyjen asumispalvelujen maksut. Palveluasumisen maksut ovat puuttuneet kokonaan asiakasmaksulainsäädännöstä, mistä johtuen kuntien maksut ovat vaihdelleet suuresti. Palveluasumisen maksuissa sovelletaan jatkossa kahdenlaisia maksuperusteita:

- ns. tavallisessa palveluasumisessa maksut määräytyvät kuten jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksuissa
- ympärivuorokautisessa palveluasumisessa (ns. tehostetussa palveluasumisessa) maksut puolestaan määräytyvät pitkälti samalla tavalla kuin pitkäaikaisessa laitoshoidossa tai pitkäaikaisessa perhehoidossa.

Jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksusäännökset on nostettu asetuksesta lain tasolle, ja lisäksi palvelun enimmäismaksuprosentit määräytyvät jatkossa nykyistä tarkemmin tuntien mukaan.

Asiakkaan oikeusturvaa edistetään ja varmistetaan laissa eri tavoin. Lakiin on mm. täsmennetty maksuja koskevan laskun ja päätöksen sisältövaatimuksia sekä muutoksenhakua koskevaa sääntelyä. Muutoksilla halutaan selkeyttää ja täsmentää sääntelyä sekä korostaa sitä, että kaikkiin asiakasmaksuihin, myös ns. tasasuoruisiin asiakasmaksuihin, voi hakea muutosta.

Asiakasmaksulain 11 §:ää, jossa säädetään maksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä, on vahvistettu. Laki korostaa maksujen

huojentamisen ensisijaisuutta suhteessa toimeentulotukeen. Laissa säädetään lisäksi kunnan velvollisuudesta tiedottaa asiakasta maksun perimättä jättämisestä ja alentamisesta. Tavoitteena on, etteivät asiakkaat joudu turvautumaan toimeentulotukeen asiakasmaksuista selvitäkseen vaan että kunnat soveltavat maksujen huojentamista koskevaa sääntelyä laissa edellytetysti.

Maksuttomia sosiaalipalveluja koskevaan lain 4 §:ään ei ole tehty muutoksia osittaisuudistuksessa. Näin ollen esimerkiksi vammaispalvelujen maksuihin ei ole tullut muutoksia.

Asiakasmaksulain yleisperiaatteisiin ei ole tehty muutoksia osittaisuudistuksessa. Kunta voi jatkossakin periä maksuja sosiaali- ja terveyspalveluista, ellei niitä ole säädetty maksuttomaksi laissa. Asiakasmaksulaissa säädetään nimenomaisesti joidenkin maksujen enimmäiseuro- tai prosenttimääristä.

Kaikkien maksun suuruutta rajoittaa lisäksi asiakasmaksulain 2 §, jonka mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Kunta voi myös päättää periä laissa säädettyä pienempiä maksuja tai olla perimättä maksua palvelun järjestämisestä.

Lakimuutoksessa määrättiin myös siitä, että vain kunta tai kuntayhtymä voi periä asiakasmaksuja. Kunnan ja Mehiläisen sopimuksessa on sovittu, että Mehiläinen laskuttaa asiakasmaksut. Laskutus on siirrettävä kunnan toiminnaksi. Tämä edellyttää sosiaalitoimen resurssointia. 1.7. sosiaalitoimessa on aloittanut määräaikaisella sopimuksella toimistosihiteeri.

Päätösesitys (kj):

1) kunnanhallitus vahvistaa liitteen mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.7.2021 voimaan tuleviksi
2) kunnanhallitus perustaa vaikutuisen toimistosihiteerin toimen sosiaalitoimeen

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Pilvi Härmä ja Airi Juntunen poistuivat esteellisinä tämän asian ajaksi.